

АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ
до проєкту постанови Кабінету Міністрів України
«Про внесення зміни у додаток 2 до постанови Кабінету Міністрів України
від 18 березня 2022 р. № 314»

I. Визначення проблеми

З початком збройної агресії російської федерації в Україні Кабінетом Міністрів України прийнято постанову від 13 березня 2022 р. № 303 «Про припинення заходів державного нагляду (контролю) і державного ринкового нагляду в умовах воєнного стану», відповідно до якої припинено проведення планових та позапланових заходів державного нагляду (контролю) і державного ринкового нагляду на період воєнного стану, введеного Указом Президента України від 24 лютого 2022 р. № 64 «Про введення воєнного стану в Україні», затвердженим Законом України від 24 лютого 2022 р. № 2102-IX «Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» (зі змінами).

Ліцензійні умови провадження господарської діяльності з перевезення пасажирів, небезпечних вантажів та небезпечних відходів внутрішнім водним, морським транспортом, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 23 грудня 2015 р. № 1186, є обов'язковими для виконання всіма суб'єктами господарювання (незалежно від їх організаційно-правової форми та форми власності), які провадять або мають намір провадити господарську діяльність з перевезення пасажирів, небезпечних вантажів та небезпечних відходів внутрішнім водним, морським транспортом і отримали ліцензію на цей вид господарської діяльності (далі – Ліцензійні умови).

Ліцензійні умови встановлюють організаційні, кадрові та технологічні вимоги, обов'язкові для виконання суб'єктами господарювання, які провадять господарську діяльність з перевезення пасажирів, небезпечних вантажів та небезпечних відходів внутрішнім водним, морським транспортом.

Відповідно до Переліку органів ліцензування, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 05 серпня 2015 р. № 609, Адміністрацію судноплавства визначено органом ліцензування господарської діяльності з перевезення пасажирів, небезпечних вантажів та небезпечних відходів внутрішнім водним, морським транспортом.

Законом України «Про ліцензування видів господарської діяльності» передбачено, що органи ліцензування здійснюють у межах своїх повноважень, контроль за додержанням ліцензіатами Ліцензійних умов.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України «Деякі питання забезпечення провадження господарської діяльності в умовах воєнного стану» від 18 березня 2022 р. № 314 (далі – Постанова № 314), у період воєнного стану право на провадження господарської діяльності може набуватися суб'єктами господарювання на підставі безоплатного подання до органів ліцензування, дозвільних органів та суб'єктів надання публічних (електронних публічних) послуг декларації про провадження господарської діяльності, що містить відомості згідно з додатком 1, без отримання дозвільних документів (документів дозвільного характеру, ліцензій або інших результатів надання публічних послуг), крім видів господарської діяльності за переліком згідно з додатком 2.

Додатком 2 до Постанови № 314 наразі не передбачено регулювання права на провадження господарської діяльності з перевезення пасажирів, небезпечних вантажів

та небезпечних відходів внутрішнім водним, морським транспортом у період дії воєнного стану шляхом ліцензування.

Відповідно до Положення про Державну службу морського і внутрішнього водного транспорту та судноплавства України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06 березня 2022 р. № 212, Адміністрація судноплавства відповідно до покладених на неї завдань здійснює державний нагляд на морському транспорті за організацією безпечного перевезення вантажів, у тому числі небезпечних, пасажирів і багажу, систем управління безпекою судноплавства.

Згідно з пунктом 6.1 статті 21 Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності», до переліку видів господарської діяльності, які не можуть провадитися на підставі подання декларації в умовах воєнного стану, Кабінетом Міністрів України включаються види господарської діяльності, якщо їх провадження, зокрема, може негативно вплинути на екологічну безпеку.

Суб'єкти господарювання, що здійснюють перевезення небезпечних вантажів або відходів, повинні дотримуватися суворих екологічних норм та правил, які мінімізують ризики забруднення водних ресурсів. Перевезення небезпечних відходів водним транспортом становить підвищену небезпеку для екосистем, особливо у разі аварійних ситуацій. Ліцензування допомагає гарантувати, що перевезення здійснюються за умов, які мінімізують ризики для водних ресурсів, рибного господарства та здоров'я людей, що напряму залежать від них.

Разом з тим, отримання ліцензії на перевезення небезпечних вантажів вимагає від суб'єктів господарювання забезпечення відповідної підготовки персоналу, який працює на суднах, зокрема, правила поведінки з небезпечними вантажами та оперативність ліквідації наслідків аварій. Професійна підготовка знижує ймовірність технічних помилок або людського фактору, які можуть призвести до небажаних екологічних наслідків.

Варто зазначити, що провадження діяльності пов'язаної з перевезенням пасажирів, небезпечних вантажів та небезпечних відходів внутрішнім водним, морським транспортом, та як наслідок отримання відповідної ліцензії, дає право державному органу здійснювати контроль за додержанням ліцензіатами вимог ліцензійних умов, що в подальшому впливає на безпеку та захист економічних, соціальних інтересів держави, а також безпеку та охорону навколишнього природного середовища.

Ліцензування також надає можливість посилити контроль, забезпечити високий рівень безпеки та виконання міжнародних і національних стандартів у сфері перевезень пасажирів внутрішнім водним та морським транспортом.

Таким чином, запропоновані зміни дозволять позитивно вплинути на забезпечення задоволення споживчих потреб громадян в період дії воєнного стану та належний контроль за діяльністю ліцензіатів, які провадять господарську діяльність з перевезення пасажирів, небезпечних вантажів та небезпечних відходів внутрішнім водним, морським транспортом.

Основні групи (підгрупи) на які проблема справляє вплив:

Групи (підгрупи)	Так/Ні
Суб'єкти господарювання (у тому числі суб'єкти малого підприємництва)	Так
Громадяни	Ні

Органи державної влади	Так
------------------------	-----

Дана проблема не може бути вирішена за допомогою ринкових механізмів, оскільки такі механізми відсутні, вирішення проблеми можливе лише шляхом державного регулювання.

Проблеми, які пропонується врегулювати в результаті прийняття змін до регуляторного акта, є важливими і не можуть бути розв'язані за допомогою чинних регуляторних актів, оскільки на сьогодні відсутні такі регуляторні акти, які б вирішували зазначену проблему.

II. Цілі державного регулювання

Проектом акта передбачено внести зміну у додаток 2 до постанови Кабінету Міністрів України від 18 березня 2022 р. № 314 «Деякі питання забезпечення провадження господарської діяльності в умовах воєнного стану».

Проект акта розроблено з метою доповнення переліку видів господарської діяльності, які не можуть провадитися на підставі подання декларації в умовах воєнного стану, провадженням господарської діяльності з перевезення пасажирів, небезпечних вантажів та небезпечних відходів внутрішнім водним, морським транспортом.

Цілями державного регулювання проекту акта є:

- відновити державний нагляд (контроль) за дотриманням суб'єктами господарювання вимог Ліцензійних умов під час провадження господарської діяльності з перевезення пасажирів, небезпечних вантажів та небезпечних відходів внутрішнім водним, морським транспортом;

- виконання суб'єктами господарювання зобов'язань перед державою в частині сплати за ліцензії на провадження господарської діяльності з перевезення пасажирів, небезпечних вантажів та небезпечних відходів внутрішнім водним, морським транспортом;

- знизити ризики виникнення аварійних ситуацій і негативних екологічних наслідків під час перевезення небезпечних вантажів і відходів внутрішнім водним і морським транспортом.

Відтак, проект акта спрямований на врегулювання проблемних питань, визначених у попередньому розділі аналізу регуляторного впливу.

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Визначення альтернативних способів

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1 Збереження існуючої нормативно-правової бази.	В такому випадку організація діяльності суб'єктів господарювання в сфері провадження господарської діяльності з перевезення пасажирів, небезпечних вантажів та небезпечних відходів внутрішнім водним, морським транспортом й надалі провадитиметься шляхом подання декларації, що унеможливить державний нагляд (контроль) за їхньою діяльністю.

Альтернатива 2 Прийняття проєкту регуляторного акта.	У разі прийняття проєкту акта, який дасть змогу доповнити перелік видів господарської діяльності, які не можуть провадитися на підставі подання декларації в умовах воєнного стану, буде відновлено державний нагляд (контроль) за дотриманням суб'єктами господарювання вимог Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з перевезення пасажирів, небезпечних вантажів та небезпечних відходів внутрішнім водним, морським транспортом, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 23 грудня 2015 р. № 1186.
--	--

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей

Оцінка впливу на сферу інтересів держави

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1 Збереження існуючої нормативно-правової бази.	Обмеження здійснення Адміністрацією судноплавства планових та позапланових заходів нагляду та контролю у сфері провадження господарської діяльності з перевезення пасажирів, небезпечних вантажів та небезпечних відходів внутрішнім водним, морським транспортом на період дії воєнного стану приведе до неможливості належним чином реагувати на порушення вимог законодавства.	Відсутність державного регулювання провадження господарської діяльності з перевезення пасажирів, небезпечних вантажів та небезпечних відходів внутрішнім водним, морським транспортом, що, як наслідок, несе ризики небажаних екологічних наслідків.
Альтернатива 2 Прийняття проєкту регуляторного акта.	Виконання ліцензіатами зобов'язань перед державою в частині сплати за ліцензії на провадження діяльності у сфері перевезення пасажирів, небезпечних вантажів та небезпечних відходів внутрішнім водним, морським транспортом, кошти від яких можуть	Реалізацію проєкту акта здійснюватимуть відповідні штатні працівники в рамках виконання своїх посадових обов'язків та в межах коштів, передбачених штатним розписом апарату Адміністрації судноплавства, затвердженим наказом

	бути спрямовані на підтримку економіки України в умовах воєнного стану та ліквідацію наслідків збройної агресії російської федерації.	Державної служби морського і внутрішнього водного транспорту та судноплавства України від 16.01.2025 № 19. Додаткові витрати держави у зв'язку із запровадженням проєкту постанови не виникають.
--	---	---

Оцінка впливу на сферу інтересів громадян

Проект акта врегульовує питання відновлення державного нагляду (контролю) за дотриманням суб'єктами господарювання вимог Ліцензійних умов.

З огляду на це дія порядку не поширюється на інтереси громадян.

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1 Збереження існуючої нормативно-правової бази.	Відсутні.	Відсутні.
Альтернатива 2 Прийняття проєкта регуляторного акта.	Відсутні.	Відсутні.

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання

Показник	Великі	Середні	Малі	Мікро	Разом
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання, одиниць	21	16	71	670	778
Питома вага групи у загальній кількості, відсотків	3	2	9	86	100

* В кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання внесено відомості щодо суб'єктів господарювання, адреса яких АР Крим та м. Севастополь. Інформація, зазначена в таблиці вище, надана станом на 31 січня 2022 р.

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1 Збереження існуючої нормативно-правової бази.	Збереження чинного регулювання без змін не дає жодних переваг, оскільки існуючі проблеми залишаються невирішеними.	Для суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання, витрати залишаються без змін.
Альтернатива 2 Прийняття проєкта регуляторного акта.	Забезпечення механізму здійснення державного нагляду (контролю) за додержанням суб'єктами господарювання вимог Ліцензійних умов.	Витрати на оформлення документів ліцензійного характеру та на ознайомлення з вимогами регуляторного акта.

Витрати суб'єктів господарювання великого і середнього бізнесу:

Запропоновані зміни не покладають на суб'єктів господарської діяльності додаткових витрат, окрім тих, що здійснюються відповідно до чинних Ліцензійних умов.

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала
Альтернатива 1 Збереження існуючої нормативно-правової бази.	1	Дана альтернатива не вирішує окреслені проблеми. Діяльність суб'єктів господарювання в сфері провадження господарської діяльності з перевезення пасажирів, небезпечних вантажів та небезпечних відходів внутрішнім водним, морським транспортом буде здійснюватися без організації державного нагляду (контролю).
Альтернатива 2 Прийняття проекту регуляторного акта.	4	Альтернатива вирішує описану проблему та дозволить у найкоротші строки у період воєнного стану забезпечити державний нагляд (контроль) за дотриманням суб'єктами господарювання вимог Ліцензійних умов. Цілі державного регулювання досягаються повною мірою.

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
Альтернатива 1 Збереження існуючої нормативно-	Вигоди відсутні як для держави, так і для суб'єктів	Витрати відсутні як для держави, так і для	У разі залишення існуючої ситуації без змін проблема

правової бази.	господарювання.	суб'єктів господарювання.	продовжує існувати, що не забезпечить досягнення поставленої мети.
Альтернатива 2 Прийняття проекту регуляторного акта.	Для держави: Виконання суб'єктами господарювань зобов'язань перед державою в частині сплати за ліцензії на провадження діяльності з перевезення пасажирів, небезпечних вантажів та небезпечних відходів внутрішнім водним, морським транспортом кошти від яких можуть бути спрямовані на підтримку економіки України в умовах воєнного стану та ліквідацію наслідків збройної агресії російської федерації. Для суб'єктів господарювання: Забезпечення механізму здійснення державного нагляду (контролю) за додержанням Ліцензійних Умов, що підвищить прозорість ведення господарської діяльності у сфері морського і	Додаткові бюджетні витрати відсутні. Витрати передбачені штатним розписом апарату Адміністрації судноплавства, затвердженим наказом Державної служби морського і внутрішнього водного транспорту та судноплавства України від 16.01.2025 № 19 і складають 1 199 708, 64 грн за рік та 5 998 543, 20 грн за п'ять років. Прогнозовані сумарні витрати суб'єктів господарювання великого середнього та малого підприємництва – витрати щодо підготовки та подачі документів, сплати на отримання	Зазначений спосіб регулювання повністю відповідає вимогам законодавства України і є найбільш доцільним і ефективним, що дає змогу повною мірою досягнути поставленої мети державного регулювання.

	внутрішнього водного транспорту та судноплавства в частині організації безпечного перевезення пасажирів, вантажів, у тому числі небезпечних, та небезпечних відходів внутрішнім водним морським транспортом.	ліцензії та на ознайомлення з вимогами регуляторного акта, що в сумі складають 2 505 160, 00 грн	
--	--	--	--

Рейтинг	Аргументи щодо переваги обраної альтернативи/причини відмови від альтернативи	Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта
Альтернатива 1 Збереження існуючої нормативно-правової бази.	У альтернативи відсутні переваги, проблема продовжує існувати.	Зовнішні чинники, що впливатимуть на дію регуляторного акта, відсутні.
Альтернатива 2 Прийняття проєкта регуляторного акта.	Прийняття акта у повному обсязі забезпечить досягнення цілей та є необхідним і достатнім способом вирішення проблеми. Обрання альтернативи 2 зумовлене тим, що прийняття запропонованого проєкту акта забезпечить виконання планових та позапланових заходів державного нагляду (контролю) за суб'єктами господарювання, що провадять свою діяльність у сферах морського і внутрішнього водного транспорту та судноплавства організації безпечного перевезення пасажирів, вантажів, у тому числі небезпечних, та небезпечних відходів.	Зовнішні чинники, що впливатимуть на дію регуляторного акта, відсутні.

Враховуючи вищенаведені позитивні та негативні сторони альтернативних способів досягнення встановлення цілей, доцільно прийняти розроблений проєкт акта.

Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого проєкту акта не потребується, оскільки відсутні негативні та позитивні обставини (економічні, політико-правові; соціальні, природно-екологічні фактори), які потенційно можуть впливати на реалізацію зазначеного проєкту акта.

Можливої шкоди, у разі очікуваних наслідків дії проєкту акта, не прогнозується.

V. Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

Реалізація поставлених цілей забезпечується шляхом внесення зміни у додаток 2 до постанови Кабінету Міністрів України від 18 березня 2022 р. № 314, якими буде передбачено у період дії воєнного стану та протягом 30 днів з дня його припинення або скасування суб'єктам господарювання провадити господарську діяльність з перевезення пасажирів, небезпечних вантажів та небезпечних відходів внутрішнім водним, морським транспортом на підставі ліцензії, виданої органом ліцензування.

Заходами, які необхідно здійснити для реалізації вказаних цілей, є:

- органам влади необхідно забезпечити інформування суб'єктів господарювання, які провадять або мають намір провадити господарську діяльність з перевезення пасажирів, небезпечних вантажів та небезпечних відходів внутрішнім водним, морським транспортом щодо правових підстав набуття права на провадження такого виду господарської діяльності у період дії воєнного стану;
- видача ліцензії здобувачем ліцензії на частини виду господарської діяльності з перевезення пасажирів, небезпечних вантажів та небезпечних відходів внутрішнім водним, морським транспортом;
- здійснення діяльності ліцензіата відповідно до вимог Ліцензійних умов.

Заходи, які мають здійснити суб'єкти господарювання:

Суб'єкти господарювання, які здійснюють перевезення пасажирів, небезпечних вантажів та небезпечних відходів внутрішнім водним і морським транспортом, повинні:

- ознайомитись з новими змінами в нормативно-правовому акті та привести свої внутрішні документи відповідно до чинного законодавства;
- подати заяву та інші документи для отримання відповідної ліцензії;
- отримати ліцензію на провадження зазначеної діяльності;
- здійснювати діяльність відповідно до Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з перевезення пасажирів, небезпечних вантажів та небезпечних відходів внутрішнім водним, морським транспортом, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 23 грудня 2015 р. № 1186.

Очікувана ситуація після набрання чинності регуляторного акта

Очікується, що після набрання чинності акта:

- буде відновлено ефективний державний нагляд (контроль) за дотриманням вимог Ліцензійних умов у сфері перевезення пасажирів, небезпечних вантажів та небезпечних відходів внутрішнім водним, морським транспортом;

- буде підвищено рівень безпеки перевезення пасажирів, небезпечних вантажів та небезпечних відходів внутрішнім водним, морським транспортом і зменшено ризики екологічних катастроф;
- всі суб'єкти господарювання будуть дотримуватись відповідних Ліцензійних умов для проведення своєї господарської діяльності.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги

Реалізація регуляторного акта не потребуватиме додаткових бюджетних витрат і ресурсів.

Додаткових витрат суб'єктів великого та середнього підприємництва внаслідок дії регуляторного акта не виникатиме. Виплаті підлягатимуть лише зобов'язання у вигляді плати за ліцензії, яку суб'єкти господарювання мають сплатити відповідно до вимог законодавства.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Оскільки термін дії Постанови № 314, до якої вносяться зміни, обмежений періодом дії правового режиму воєнного стану в Україні та трьохмісячним строком з дня його припинення або скасування, термін дії регуляторного проєкта акта відповідає терміну дії Постанови № 314.

Термін набрання чинності регуляторним актом – відповідно до вимог законодавства після його офіційного оприлюднення.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Для відстеження результативності цього регуляторного акта обрано такі показники:

- розмір надходжень до державного та місцевих бюджетів і державних цільових фондів, пов'язаних з дією акта – очікується збільшення надходжень до державного/місцевого бюджету від сплати за видачу ліцензії;
- кількість суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб, на яких поширюватиметься дія акта – 778 суб'єкт господарювання;
- розмір коштів і час, що витрачатимуться суб'єктами господарювання, пов'язані з виконанням вимог акта – запропоновані зміни не покладають на суб'єктів господарської діяльності додаткових витрат, окрім тих, що передбачені на отримання ліцензії;
- рівень поінформованості суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб з основних положень акта – високий, оскільки проєкт регуляторного акта розміщено на офіційному вебсайті Державної служби морського і внутрішнього водного транспорту та судноплавства України.

Додатковими кількісними показниками результативності дії акта будуть:

- кількість виданих ліцензій на провадження господарської діяльності з перевезення пасажирів, небезпечних вантажів та небезпечних відходів внутрішнім водним, морським транспортом – прогнозовано 150 ліцензій протягом першого року дії акта.

- кількість проведених перевірок дотримання Ліцензійних умов органом державного нагляду – прогнозовано 80 перевірок протягом першого року дії акта;
- кількість виявлених порушень Ліцензійних умов за результатами перевірок – прогнозовано до 10 випадків на рік;
- кількість звернень суб'єктів господарювання за консультаціями до органу ліцензування щодо порядку отримання ліцензії (прогнозовано 100 звернень протягом першого року дії акта);
- кількість скасованих ліцензій за порушення Ліцензійних умов (прогнозовано до 5 випадків на рік);
- кількість заяв про отримання ліцензії на провадження частини господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню.

IX. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Стосовно регуляторного акта буде здійснюватися базове, повторне та періодичне відстеження його результативності в строки, установлені статтею 10 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності».

Відстеження результативності застосування цього регуляторного акта здійснюватиметься Державною службою морського і внутрішнього водного транспорту та судноплавства України.

Базове відстеження результативності регуляторного акта буде здійснюватися в IV кварталі 2026 року після набрання ним чинності.

Повторне відстеження результативності регуляторного акта буде здійснюватися через один рік після проведення базового відстеження. За результатами базового відстеження відбудеться порівняння показників базового та повторного відстеження.

Періодичні відстеження результативності регуляторного акта будуть здійснюватися один раз на кожні три роки, починаючи з дня закінчення заходів з повторного відстеження результативності цього акта.

Метод проведення відстеження результативності – статистичний.

Вид даних, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності – статистичний.

Відстеження результативності регуляторного акта буде здійснювати статистичним методом – шляхом аналізу динаміки показників, визначених у розділі VIII цього регуляторного акта.

У разі надходження пропозицій та зауважень щодо вирішення неврегульованих або проблемних питань буде розглянуто необхідність внесення відповідних змін.

Голова Державної служби морського і
внутрішнього водного транспорту та
судноплавства України

Микола КРАВЧУК